

הכיתה הווירטואלית באזרחות: טכנולוגיה מקדמת היכרות והל"ה איכותית בקבוצה רב-תרבותית (פוסטר)

נעמה כהן ברוכי	אביב צמח	דפנה רביב
המרכז לטכנולוגיה חינוכית – מטח	המרכז לטכנולוגיה חינוכית – מטח	המרכז לטכנולוגיה חינוכית – מטח
naamaba@cet.ac.il	avivt@cet.ac.il	dafnar@cet.ac.il

The Civics Virtual Classroom: Technology Enhancing Acquaintanceship and Learning Interactions in a Multi-Cultural Group (Poster)

Dafna Raviv Center of Educational Technology – CET	Aviv Tzemach Center of Educational Technology – CET	Naama Cohen Baruchi Center of Educational Technology – CET
--	---	--

Abstract

The civics virtual class is an online classroom powered by The Virtual High School in Israel. Each classroom is comprised of secular Jews, religious Jews and Arabs. The learning is based on the principals of the Shared Education model implemented in Northern Ireland aiming to enhance social cohesion. The lessons are according to the Flipped Classroom model, in which the students read in advance and answer a short quiz. The students are assessed mostly in alternative methods that rely on a digital portfolio which contains different online assignments. The results show that the students acquired 21st century skills, developed deep acquaintance with other groups and nurtured tolerance.

Keywords: Online learning, alternative assessment, shared education, tolerance, 21st century skills.

תקציר

הכיתה הווירטואלית באזרחות היא מסגרת למידה פורמלית שהחלה לפעול בשנת 2014 כחלק מהתיכון הווירטואלי של משרד החינוך ומטח. בכל מחזור לומדים כ-30 תלמידי י"א אשר בוחרים להרחיב את לימודיהם באזרחות ל-5 יחידות במשך שנתיים. התלמידים מגיעים מהחינוך הממלכתי עברי, הממלכתי דתי והממלכתי ערבי (כולל בדואים ודרוזים) מכל רחבי הארץ – שילוב ייחודי במערכת החינוך המתקיים באמצעים דיגיטליים.

הלמידה בכיתה מבוססת על המודל של "לימוד משותף" (Shared Education) אשר מיושם בהצלחה בצפון אירלנד, שמטרתו הגברת הלכידות החברתית והפחתת שסעים באמצעות לימוד מתמשך של נושאים מתוך הקוריקולום. בכיתה שלושה מורים – אחד מכל מגזר חינוכי, אשר מאפשרים שיח זהותי ותוכני קבוצתי – במקביל ללמידה המתקיימת במליאה. השיעורים מתנהלים בשפה העברית וחומרי הלמידה זמינים בשתי השפות. המרחב הווירטואלי מאפשר מפגש ישיר ושיח עמוק ומתמשך בין תלמידים מקבוצות שלא נפגשות לרוב במרחב הציבורי, ובכך מקדם היכרות עם האחר ונכונות להקשבה ולקבלה.

הלמידה בכיתה הווירטואלית מקוונת במלואה (Fully online) ונמשכת כ-25 שבועות בשנה. הלמידה מורכבת ממפגש סינכרוני שבועי אשר מבוסס על קריאה מטרימה בספר הלימוד וביצוע שאלון וידוא-קריאה (מודל "הכיתה ההפוכה"). בעקבות השיעור מוטלת על התלמידים משימת ביצוע הבנה להבניית הידע. מדי שנה מתקיימים 3 מפגשים פנים-אל-פנים של הלומדים לימים מרוכזים, וכן קיימות קבוצות ברשתות החברתיות לתמיכה בלומדים.

הערכת הלומדים בכיתה הינה בעיקרה חלופית – בהיקף של 65% מהציון הסופי. הערכה זו מבוססת על פורטפוליו תוצרים שנאסף במהלך הלמידה. התוצרים מוערכים בהתאם למחוננים אנליטיים אשר גלויים ללומדים. תוצרי הפורטפוליו מבוססים על שימוש בכלים דיגיטליים מגוונים, דוגמת יצירת אינפוגרפיקות, אוצרות דיגיטליות, סרטונים מוערים, עריכה בויקיפדיה ועוד, דבר המבטא מגוון מיומנויות, דוגמת ניתוח והערכת מידע, עבודת צוות ולמידה שיתופית, חשיבה ביקורתית, פרזנטציה ועוד. הציון למשימות השונות נקבע ע"י המורים, בהערכת עמיתים או בהערכה עצמית. בקרב הלומדים במחזור הראשון לא היה הבדל בין ממוצע ציוני משימות ההערכה החלופית לבין ציוני הבחינה (85~).

מניתוח תשובות התלמידים בשאלוני הערכה (n=24) ניכרה שביעות רצון גבוהה מההצטרפות לכיתה (4.74/5) והלומדים העידו כי רכשו בה מיומנויות ייחודיות (4.52/5). התרומה העיקרית הנתפסת היתה של השיעורים הסינכרוניים (4.43/5), ספר הלימוד (4.30/5) ומשימות ביצוע ההבנה (4.17/5), שגם נחו כמעניינות במיוחד (4.30/5). בהיבט החברתי והערכי, התלמידים העידו כי למדו להכיר קבוצות שונות בחברה הישראלית (4.5/5) ובעקבות זאת הפכו סובלניים יותר (3.96/5). נתונים אלו מעידים על הצלחת הכיתה ביחס למטרות שהוצבו לה, ובמילותיו של אחד התלמידים:

"בכל פעם שאני הולך לראיון (מיונים לצבא) אני מספר על המגמות שלי. שואלים אותי: אם יש לך כבר פיזיקה וכימיה, למה אתה משקיע בעוד מגמה? ואני עונה להם שכאן למדתי הכי הרבה. על החברה, על החיים ועל מה שבאמת באמת משנה."

מילות מפתח: למידה מרחוק, הערכה חלופית, לימוד משותף, סובלנות, מיומנויות המאה ה-21.

מקורות

- בירנבוים מ' (1997), **חלופות בהערכת הישגים**, תל אביב: הוצאת רמות, אוניברסיטת תל אביב.
- פייס ש' (2014), "מחברה משוסעת לאזרחות משותפת: חינוך חוצה-זרמים כדרך לשינוי – על תוכנית הלימוד המשותף בין בתי ספר ערביים ויהודיים ברמלה", **מחקרים להרחבת השיח הציבורי בקטגוריית שוויון ואי-שוויון במערכת החינוך**, קרן ברל כצנלסון.
- Duffy, G., & Gallagher, T. (2014) Sustaining school partnerships: the context of cross-sectoral collaboration between schools in a separate education system in Northern Ireland. *Review of Education*, 2(2), 189-210. Queen's University Belfast, UK
- Roehl, A., Reddy, S. L., & Shannon, G. J. (2013). The flipped classroom: An opportunity to engage millennial students through active learning. *Journal of Family and Consumer Sciences*, 105(2), 44.